

Věc: K realizaci zástavního práva k zaknihovaným registrovaným cenným papírům jejich prodejem na veřejném trhu prostřednictvím automatizovaného obchodního systému organizátora veřejného trhu (§ 44 odst. 2 zákona o cenných papírech)

I.

V souladu s ustanovením § 44 odst. 2 zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o cenných papírech“) prodává obchodník s cennými papíry zastavený cenný papír svým jménem na účet zástavce na veřejném trhu, jedná-li se o registrovaný cenný papír. Výkladové problémy vyvolává především pojem „prodej na veřejném trhu“, který není v platné legislativě jednoznačně definován. Při jeho výkladu je nezbytné vyjít z chápání pojmu „obchod uzavřený na veřejném trhu“, resp. z rozdělení obchodů z hlediska okamžiku uzavření obchodu tak, jak je obsaženo v právním stanovisku Komise pro cenné papíry (dále jen „Komise“) k definici obchodu uzavřeného na veřejném trhu ze dne 27. 4. 2001.

S ohledem na uvedené skutečnosti Komise rozumí prodejem na veřejném trhu obchod uskutečněný na veřejném trhu, tj. obchod uzavřený na veřejném trhu i obchod uzavřený mimo veřejný trh, pokud ovšem byl na veřejném trhu uskutečněn formou jeho vložení do automatizovaného obchodního systému (dále jen „AOS“) organizátora veřejného trhu v souladu s jeho vnitřními předpisy. Na základě výkladu věty první § 44 odst. 2 zákona o cenných papírech je tedy prodej zastavených zaknihovaných registrovaných cenných papírů (dále jen „předmětné cenné papíry“) možný prostřednictvím jakéhokoliv typu promptního obchodování jakéhokoliv veřejného trhu.

Výběr konkrétního veřejného trhu i typu promptního obchodování provádí obchodník s cennými papíry na základě svých obecných povinností jednat v souladu s pravidly stanovenými v § 47a a § 47b zákona o cenných papírech a jednat s odbornou péčí dle § 79 odst. 1 zákona o cenných papírech. Obchodník s cennými papíry **upřednostní** typy promptního obchodování, v nichž dochází k uzavření obchodu přímo na veřejném trhu ve smyslu právního stanoviska Komise k definici obchodu uzavřeného na veřejném trhu. Ohled při tom bere především na likviditu jednotlivých typů promptního obchodování jednotlivých veřejných trhů a možné dopady svých úkonů vedoucích k prodeji předmětných cenných papírů na průhlednost finančního trhu.

II.

Z důvodu ochrany zástavce i zástavního věřitele je smyslem ustanovení § 44 odst. 2 zákona o cenných papírech nepochybně realizovat zástavu za nejlepší možnou cenu dosažitelnou na veřejném trhu na základě porovnání nabídky a poptávky. Tato zásada je obecně splněna u obchodů přímo uzavřených na veřejném trhu. U obchodů uzavřených mimo veřejný trh a následně uskutečněných na veřejném trhu je potom tato zásada splněna jen za určitých podmínek, které navazují na obecné povinnosti obchodníka s cennými papíry jednat v souladu s pravidly stanovenými v § 47a a § 47b zákona o cenných papírech a jednat s odbornou péčí dle § 79 odst. 1 zákona o cenných papírech. S ohledem na dodržení těchto povinností Komise doporučuje v případě prodeje předmětných cenných papírů prostřednictvím obchodu uzavřeného mimo veřejný trh, ale uskutečněného následně na veřejném trhu jeho vložení do AOS, dodržení následujícího postupu:

- A) Obchodník s cennými papíry oznámí všem účastníkům veřejného trhu předem svůj úmysl prodat na veřejném trhu předemtné cenné papíry a tím je veřejně nabídnout k prodeji;
- B) Obchodník s cennými papíry provede toto oznámení dostatečně transparentním a doložitelným způsobem, např. inzercí v celostátně distribuovaném tisku, vyvěšením na veřejně přístupných místech v provozovnách organizátora veřejného trhu, oznámením v AOS nebo kombinací výše uvedených způsobů;
- C) Oznámení obchodníka s cennými papíry obsahuje:
  - a) základní údaje o nabízeném prodeji předemtných cenných papírů, tj. identifikaci veřejného trhu, identifikaci typu promptního obchodování, datum předpokládaného uskutečnění obchodu na veřejném trhu (jeho vložení do AOS), ISIN, počet nabízených předemtných cenných papírů, datum vypořádání, příp. další identifikaci obvykle nezbytnou k uskutečnění obchodu na stanoveném veřejném trhu;
  - b) informaci o tom, že se jedná o realizaci zástavy;
  - c) lhůtu, ve které je nutno doručit odpověď;
  - d) způsob vzájemné komunikace;
- D) Obchodník s cennými papíry ponechá případným zájemcům o koupi dostatečně dlouhou lhůtu na odpověď, tj. alespoň jeden celý obchodní den;
- E) Po uplynutí lhůty obchodník s cennými papíry vyhodnotí nabídky doručené ve stanovené lhůtě a s doručitelem nabídky s nejvyšší nabízenou kupní cenou bez prodloužení uzavře obchod v souladu s předem zveřejněným oznámením. Doručené nabídky k nákupu předemtných cenných papírů i následné uzavření obchodu jsou ze strany obchodníka s cennými papíry doložitelné.

III.

V souladu s ustanovením § 42 odst. 4 zákona o cenných papírech zaniká smluvní zástavní právo k zaknihovaným cenným papírům registrací zániku tohoto zástavního práva. Podává-li příkaz k registraci zániku zástavního práva zástavní věřitel, není povinen přikládat doklad, že zajištěná pohledávka zanikla nebo prokazovat jiný důvod zániku zástavního práva. Obchodník s cennými papíry jedná při prodeji předemtných cenných papírů na veřejném trhu svým jménem na účet zástavce na základě obstaravatelské smlouvy podle ustanovení § 28 a násl. zákona o cenných papírech uzavřené se zástavním věřitelem. Z této skutečnosti Komise vyvozuje, že při obstarání prodeje předemtných cenných papírů na veřejném trhu není obchodník s cennými papíry povinen přikládat k příkazu k registraci zániku smluvního zástavního práva doklad o zániku zástavního práva.

Komise zastává stanovisko, že k podání příkazu k registraci zániku smluvního zástavního práva obchodníkem s cennými papíry může dojít pouze v rámci vypořádání prodeje předemtných cenných papírů na veřejném trhu. K registraci zániku smluvního zástavního práva tedy může dojít pouze současně s registrací převodu předemtných cenných papírů na účet jejich konečného nabyvatele. Prodej předemtných cenných papírů na veřejném trhu se nemůže skládat z řady dílčích transakcí, ani mu nemůže předcházet žádný technický převod předemtných cenných papírů z účtu zástavce na vlastní účet obchodníka s cennými papíry.

Výjimku tvoří případ, kdy vinou technických okolností na straně organizátora veřejného trhu nebo osoby provádějící vypořádání obchodů s cennými papíry pro tohoto organizátora veřejného trhu se prodej předemtných cenných papírů na veřejném trhu musí skládat

z technického převodu předmětných cenných papírů z účtu zástavce na vlastní účet obchodníka s cennými papíry, při němž dochází k registraci zániku smluvního zástavního práva k předmětným cenným papírům, a ze samotného prodeje předmětných cenných papírů z vlastního účtu obchodníka s cennými papíry jejich konečnému nabyvateli. V tomto případě však musí být registrace převodu předmětných cenných papírů na vlastní účet obchodníka s cennými papíry i registrace jejich převodu na účet jejich konečného nabyvatele vzájemně podmíněny a realizovány ve stejný účetní den bez nepřiměřeného časového prodlení. Obchodník s cennými papíry zároveň nesmí mít de facto možnost jakýmkoliv způsobem disponovat s předmětnými cennými papíry po tom, co je registrován jejich převod na jeho vlastní účet, a před tím, než je registrován jejich převod na účet jejich konečného nabyvatele. Obchodník s cennými papíry rovněž nesmí mít de facto možnost zabránit registraci převodu předmětných cenných papírů na účet jejich konečného nabyvatele po té, co je registrován jejich převod na jeho vlastní účet.

Obchodník s cennými papíry je povinen vypořádat pohledávku zástavního věřitele, k jejímuž zajištění bylo realizované zástavní právo registrováno, tj. předat mu výnos z prodeje předmětných cenných papírů snížený o náklady spojené s jeho prodejem a obvyklou odměnu v přiměřené lhůtě po registraci příkazu k zániku smluvního zástavního práva.

Obchodník s cennými papíry postupuje při realizaci zástavního práva k předmětným cenným papírům na veřejném trhu prostřednictvím AOS vždy v souladu se svými povinnostmi vyplývajícími z ustanovení § 47a a § 47b zákona o cenných papírech. Obchodník s cennými papíry zejména zajistí, aby svěřené finanční prostředky a investiční instrumenty, které patří zákazníkům, nemohly být využity k obchodům na vlastní účet podle ustanovení § 47a odst. 1 písm. d) zákona o cenných papírech, a dále jedná v nejlepším zájmu svého zákazníka podle ustanovení § 47b odst. 1 písm. a) zákona o cenných papírech. Zároveň je obchodník s cennými papíry povinen jednat s odbornou péčí podle ustanovení § 79 odst. 1 zákona o cenných papírech.

IV.

Za konečné a optimální řešení problému realizace zástavního práva k předmětným cenným papírům však Komise považuje změnu formulace ustanovení § 44 odst. 2 zákona o cenných papírech „prodat na veřejném trhu“ na „prodat nejméně za kurz platný na veřejném trhu v okamžiku prodeje“.

Prezidium Komise pro cenné papíry schválilo dne 18. července 2001.

Kontaktní osoby: Ing. Pavel Krčál, tel.: 21096214
                                          Ing. Filip Záhořík